

med afslutningen af samværet, udgør et simpelt og gennemskueligt princip, som er med til at understrege, at begge forældre er ansvarlige for, at samværet kan praktiseres og virkeliggøres. Begge forældre afholder udgifterne til den del af transporten, som den pågældende er ansvarlig for, herunder transport af både barnet og en eventuel ledsager. Der kan dog være forhold i sagen, der gør, at dette udgangspunkt må fraviges. En meget stor forskel i forældrenes økonomi kan således føre til, at udgangspunktet fraviges. I tilfælde, hvor den ene af forældrene vælger at flytte, og den geografiske afstand mellem forældrene er med til at vanskeliggøre samværet, kan dette få betydning, således at den forælder, der vælger at flytte, efter omstændighederne kan pålægges at stå for den overvejende del af transporten, herunder udgifterne hertil. Endelig kan der være praktiske forhold, der gør det uforholdsmæssigt besværligt eller umuligt for den ene af forældrene at deltage i transporten, eller det kan være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at fastsætte alternative afhentningssteder, hvilket også kan føre til en anden fordeling af transporten.

Ministeriet finder desuden, at det bør være muligt for statsforvaltningen i særlige tilfælde, hvor dette efter en konkret vurdering er nødvendigt for at tilrettelægge afhentningen og afleveringen af barnet på den mest hensigtsmæssige måde, at lade den ene af forældrene betale den anden forælders udgifter til f.eks. ledsagelse af barnet eller lignende. Dette gælder både for samværs- og bopælsforælders udgifter.

Ministeriet finder, at ovennævnte udgangspunkt kan medvirke til at fastholde forældrenes ansvar for, at samværet kommer til at fungere, samtidig med at begge forældre i forbindelse med flytning i højere grad vil overveje, hvordan samværet fremover vil kunne fungere i praksis.

Der henvises til lovforslagets § 21, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Som en konsekvens af forslaget om, at begge forældre skal deltage i transporten af barnet i forbindelse med samværet, herunder afholde udgifter hertil, foreslås § 83, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik ændret, således at det fremover også vil være muligt for den forælder, der har barnet boende, at søge kommunen om dækning af udgifter til transport af barnet i forbindelse med samvær. Der henvises endvidere til § 4 i forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven (Behandling af retssager om forældremyndighed og tvangsfuldbyrdelse), som er fremsat samtidig med dette lovforslag.

4.4. Samvær med andre end barnets forældre

4.4.1. Gældende ret

Det er ikke i dag muligt i Danmark at fastsætte samvær med andre end forældre.

1981-arbejdsgruppen anførte i betænkningen fra 1983, at det i en række tilfælde vil være værdifuldt for et barn at opretholde en kontakt til en voksen person, som det har haft nær kontakt til, selv om denne person ikke er en af barnets forældre, f.eks. hvor barnet har tætte relationer til en afdød bopælsforælders ægtefælle eller samlever, hvor barnet har været i pleje, eller hvor andre personer har haft forældremyndigheden over barnet i en periode. Arbejdsgruppen afstod imidlertid fra at foreslå en bestemmelse om dette, idet den mente, at der var risiko for, at kontakten kunne give konflikter og dermed miste sin værdi for barnet. Arbejdsgruppen mente, at kontakt til andre skal ske i forståelse med forældremyndighedsindehaveren.

94-udvalget fandt, at det lå uden for udvalgets opgave at overveje retsstillingen i relation til samvær med andre end forældre, jf. betænkningen fra 94. Der henvises til betænkningen om barnets perspektiv, afsnit 6.2.3.1.7.

I Norge, Sverige og Island er det muligt for barnet at have samvær med andre end forældre. I Norge og i Sverige er adgangen ikke begrænset til barnets biologiske slægtninge.

I Norge har slægtninge således ret til samvær, hvis den ene forælder er afgået ved døden, og bedsteforældre kan desuden få samvær i de tilfælde, hvor den ene af forældrene er nægtet samvær. I sidstnævnte situation er det den forælder, der har fået afslag på samvær, som skal anmode om, at bedsteforældrene skal have samvær. Formålet med reglen er, at barnet bevarer kontakten til samværsforælders familie.

I Sverige har barnet også ret til samvær med andre nærtstående – hvilket i praksis navnlig er bedsteforældre samt pleje- og stedforældre. Det er socialforvaltningen, der afgør, om der skal anlægges sag ved domstolene om samvær for andre end forældre, og socialforvaltningen vil i givet fald være part i en sådan retssag.

Tilsvarende gælder i Island. Her kan nære slægtninge til den ene forælder efter dennes død anmode om, at sysselmanden fastsætter samvær. Udover dødsfaldstilfælde gælder reglen også tilfælde, hvor det er umuligt for den ene forælder at udøve sine samværspligter, f.eks. hvor sysselmanden har afslået samvær, eller hvor der ikke er samvær af andre grunde – f.eks. afsoning af fængselsstraf eller samværsforælde-